

БӨЛІМ: ЖАҢАЛЫҚТАР

2025 жылғы 8 қыркүйектегі Президент Жолдауының ең маңызды 9 бағыты: бірпалаталы парламент, цифрландыру, инвестиция, агроэкспорт, ТКШ, кадр, АЭС

ЖАРИЯЛАНДЫ
09.09.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/182509/>

2025 жылғы **8 қыркүйекте** Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев халыққа Жолдауын жариялады. Бұл құжат ел дамуының жаңа кезеңін айқындайтын стратегиялық бағдар болып саналады. Жолдауда саяси жүйені жетілдіруден бастап, экономиканы әртараптандыру, әлеуметтік әділеттілік, энергетика және халықаралық саясатқа дейінгі негізгі бағыттар қамтылды.

Президент ел алдында тұрған сын-қатерлерді атап өтіп, нақты шешімдер ұсынды. Саяси жүйенің тиімділігін арттыру, жаңа технологияларды енгізу, ауыл шаруашылығын күшейту және энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету — басты басымдықтар ретінде белгіленді.

1) Бірпалаталы парламентке көшу

Тоқаев елдің саяси жүйесін оңтайландыру үшін **бірпалаталы парламентке көшу** идеясын көтерді. Бұл өзгеріс **2027 жылы республикалық референдум** арқылы шешіледі. Яғни халық өзі саяси реформаның тағдырын айқындайды.

Қазіргі қос палаталы жүйеде заң қабылдау үдерісі ұзақ уақыт алады. Бірпалаталы модель заң шығару процесін жеңілдетіп, шешім қабылдауды жеделдетеді. Сонымен қатар депутаттардың жауапкершілігі артып, халыққа есеп беру мәдениеті күшеймек.

Әлемдік тәжірибеде мұндай жүйе сәтті қолданылып келе жатыр. Мысалы, Дания мен Швецияда бірпалаталы парламент тиімді жұмыс істейді. Қазақстан да осы үлгіні бейімдеуге қадам жасамақ.

2) Жасанды интеллект және цифрландыру

Президент Жолдауда **жасанды интеллект (AI)** пен цифрлық индустрияға ерекше

назар аударды. Алдағы үш жылда кемінде **үш жаңа жоғары технологиялық кәсіпорын** ашу жоспарлануда.

Сонымен қатар, **Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігін** құру ұсынылды. Бұл министрлік ІТ саласын жүйелі түрде дамытып, инновациялық жобаларды қолдаумен айналысады.

Жасанды интеллекттің әлеуеті денсаулық сақтау, білім беру, ауыл шаруашылығы және мемлекеттік басқаруда кеңінен қолданылады. Президент Қазақстанды үш жыл ішінде «цифрлық мемлекетке» айналдыру міндетін қойды.

3) Инвестиция және банк реформасы

Тоқаев экономиканы дамыту үшін шетелдік және отандық инвестицияларды тарту маңызды екенін айтты. Әсіресе өңдеу өнеркәсібі мен тау-кен металлургиясына басымдық берілмек.

Банк жүйесі де реформаланатын болады. Жаңа **банк заңнамасы** әзірленіп, қаржы институттарының нақты секторға инвестиция салуына жағдай жасалады. Бұл бизнеске қолжетімді несие алу мүмкіндігін арттырады.

Инвестициялық климатты жақсарту үшін инвесторлардың құқықтарын қорғау және бюрократиялық кедергілерді азайту мәселесіне ерекше мән берілді.

4) Агроэкспорт және «Smart-Cargo»

Қазақстан ауыл шаруашылығы өнімдерін шетелге экспорттауда әлеуетті ел. Президент агроэкспортты күшейту қажеттігін атап өтті. Биыл алғаш рет **Вьетнамға қазақстандық бидай** экспортталды.

Алдағы уақытта Ауғанстан мен Пәкістан нарықтарына шығу жоспарланып отыр. Бұл қадам жаңа жұмыс орындарын ашып, ауыл шаруашылығы саласының табысын арттыруға ықпал етеді.

Логистика жүйесін дамыту үшін **«Smart-Cargo» бірыңғай цифрлық платформасы** енгізіледі. Ол тасымалды ашық әрі тиімді етіп, агроэкспорттың көлемін ұлғайтуға мүмкіндік береді.

5) Әлеуметтік қолдау және кадр саясаты

Президент әлеуметтік қолдаудың әділ әрі мақсатты түрде жүргізілуі тиіс екенін айтты. Артық жүктемелерді қысқарту және мұқтаж азаматтарға нақты көмек көрсету қажеттігі айтылды.

Кадр тапшылығын шешу үшін шетелде жүрген білікті мамандарды елге қайтарудың тиімді бағдарламалары әзірленбек. Әсіресе медицина, білім беру және инженерия

салаларына мамандар қажет.

Сонымен бірге, **көші-қон саясаты** қайта қаралып, еңбек нарығындағы тапшылықты жоюға бағытталады. Жастарды елде ұстап қалу үшін жаңа мүмкіндіктер жасалады.

6) Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық

Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық (ТКШ) – елдегі ең проблемалы салалардың бірі. Президент бұл саланың жылдар бойы назардан тыс қалғанын айтты. Нәтижесінде инфрақұрылым тозып, халық наразылығы артқан.

Үкіметке және әкімдерге коммуналдық жүйені қайта жаңғырту тапсырылды. Тариф саясатын қайта қарау арқылы сапалы әрі қолжетімді қызмет көрсету жоспарлануда.

Энергия үнемдеу технологияларын енгізу арқылы шығын азайып, халықтың тұрмыс сапасы жақсарады. Жаңғыртылған ТКШ экономикалық тұрақтылықтың кепілі болмақ.

7) Жаңа АЭС жобалары

Энергетика саласында Президент **екінші және үшінші АЭС** құрылысына дайындықты бастау қажеттігін айтты. Бұл қадам елдің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін маңызды.

АЭС құрылысы электр энергиясына өсіп келе жатқан сұранысты өтеуге бағытталған. Сонымен қатар көмірге тәуелділікті азайтып, экологиялық ахуалды жақсартуға ықпал етеді.

Әрине, АЭС құрылысы қоғамда пікірталас тудыруы мүмкін. Дегенмен, әлемдік тәжірибе атом энергетикасының тиімді әрі тұрақты шешім екенін дәлелдеп отыр.

8) Заңсыз активтерді қайтару

Президент соңғы жылдары жүргізілген шаралардың арқасында **850 млрд теңге** елге қайтарылғанын айтты. Бұл қаражат әлеуметтік және инфрақұрылымдық жобаларға жұмсалмақ.

Активтерді қайтару комитетінің атауы өзгеріп, оның жұмысы жетілдіріледі. Басты мақсат – әділеттілікті орнатып, қоғамның мемлекетке сенімін арттыру.

Бұл реформа заңсыз шығарылған қаражаттың халық игілігіне жұмсалуына жол ашады. Әсіресе білім беру, денсаулық сақтау және әлеуметтік жобаларға бағытталады.

9) Сыртқы саясат және БҰҰ реформасы

Қазақстан көпвекторлы сыртқы саясатты жалғастырады. Президент Тоқаев еліміздің бейбітшілік пен тұрақтылыққа үлес қосатынын атап өтті.

Сонымен қатар, **БҰҰ реформасын** ұсынатынын жариялады. Бұл бастама

халықаралық ұйымның тиімділігін арттырып, қазіргі геосаяси сын-қатерлерге бейімделуін көздейді.

Қазақстанның халықаралық белсенділігі елдің беделін күшейтіп, жаңа серіктестік пен инвестиция тартуға жол ашады.

Қорытынды

2025 жылғы Жолдау – Қазақстанның болашақ дамуына жол сілтейтін құжат. Бірпалаталы парламентке көшу, цифрландыру, агроэкспортты арттыру, энергетикадағы АЭС жобалары және әлеуметтік әділеттілікті қамтамасыз ету – елдің жаңа кезеңге қадам басуының дәлелі.

Бұл бастамалар Қазақстанның ішкі тұрақтылығын нығайтып қана қоймай, халықаралық аренада да беделін арттырады. Жолдау – халықтың әл-ауқатын жақсартуға бағытталған нақты жоспар.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.